

Sistem varnosti in zdravja pri delu v družbi Paloma, d. d.

V družbi Paloma, d. d., se zavedamo odgovornosti za zagotavljanje varnosti in zdravja zaposlenih na vseh delovnih mestih. Navsezadnje nam to narekuje zakonodaja, je pa res, da mora v to svoj prispevek vložiti vsak zaposleni. V družbi Paloma smo se tega lotili načrtno in vzpostavili sistem varnosti in zdravja pri delu po zahtevah standarda OHSAS 18001 v letu 2002.

Postopki izdelave papirja

Proces priprave papirne mase:

- razpuščanje – mletje (papir, celuloza),
- čiščenje.

Proces izdelave papirja

Proces izdelave papirja poteka na papirnem stroju.

Proces konfekcioniranja izdelkov

Predelava papirja v končne izdelke.

1 Predstavitev podjetja 1873

Začetek obratovanja Sladkogorske tovarne papirja kot tovarne za proizvodnjo lepenke in lesovine na osnovi vodne moči reke Mure.

1888

Ustanovitev tovarne v Ceršaku.

1896

Ustanovitev tovarne na Prevaljah.

1967

Začetek proizvodnje higiensko papirne konfekcije (toaletne rollice, paketiči) in oblikovanje blagovne znamke Paloma.

Od 1966 do 1978

Postavitev glavnih proizvodnih zmogljivosti na lokaciji Sladki Vrh.

Skladiščenje izdelkov

Letna kapaciteta znaša 70.000 ton higienskih papirjev, ki se predelajo v toaletni papir, kuhinjske brisače, serviete, robčke ...

Certifikati

Januar 2000

Poslovanje je bilo usklajeno v skladu z zahtevami standarda ISO 9001.

Oktober 2001

Paloma, d. d., je poslovanje usklajila z zahtevami sistema ravnanja z okoljem po mednarodnem standardu ISO 14001.

Maj 2002

Vzpostavili smo sistem varnosti in zdravja pri delu po zahtevah standarda OHSAS 18001.

Avtor:

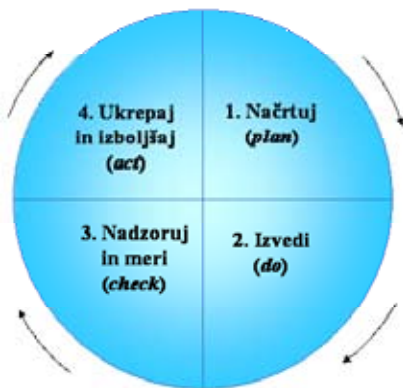
Gordan Škerlec, varn. inž.,
strokovni delavec za varnost in
zdravje pri delu
Paloma, d. d.
Sladki Vrh 1
2215 Sladki Vrh

Fotografije: Arhiv službe za
varnost in zdravje pri delu

2 Načelo varnosti in zdravja pri delu po standardu in Zakonu o VZPD

2.1 Po zahtevah standarda

Osnovno načelo standarda je tako imenovan »DEMINGOV KROG«, ki ga uporabljajo našti standardi: NAČRTUJ, IZVEDI, NADZORUJ IN MERI ter UKREPAJ. Prednosti, ki jih prinaša tak način, je samokontrola po t. i. notranjih presoajah, ki jih izvaja delodajalec in v bistvu ugotavlja odstopanja od predpisanih postopkov.

2.2 Po zahtevah zakonodaje

5. člen:

Delodajalec mora zagotoviti varnost in zdravje delavcev pri delu. V ta namen mora izvajati ukrepe, potrebne za zagotovitev varnosti in zdravja delavcev ter drugih oseb, ki so navzoče v delovnem procesu, vključno s preprečevanjem, odpravljanjem in obvladovanjem nevarnosti pri delu, obveščanjem in usposabljanjem delavcev, z ustrezno organiziranostjo in potrebnimi materialnimi sredstvi. Če povzamemo, je v bistvu izvajanje zahtev standarda izvajanje zahtev, ki jih nalaga aktualna zakonodaja na tem področju. Je pa res, da

izvajanje zahtev tako po zakonodaji kot po zahtevah standarda ne pomeni garancije za to, da delavci delajo varno oziroma zdravo. To je odvisno od pravih postopkov dela, usposabljanja, ne nazadnje tudi predhodne izobrazbe.

V nadaljevanju bomo predstavili korake, ki so potrebni za načrtovanje in planiranje na področju VZPD z zahtevami standarda in zakonodaje.

3 Načrtuj – oblikovanje politike VZPD

Zahteva standarda (določi jo najvišje vodstvo):

- primerna naravi in obsegu tveganj,
- vključuje zavezanost za preprečevanje poškodb,
- izpolnjevanje zakonskih zahtev,
- daje okvir za postavitev ciljev VZPD.

Zahteva zakonodajalca:

- izjava o varnosti,
- delodajalec se zaveže, da bo izvajal napisane ukrepe v oceni tveganja, zagotavljal sredstva ...

Imamo primer proizvodnje papirja na papirnem stroju. Delovna mesta odlikujejo naslednji dejavniki/kriteriji, ki jih upoštevamo:

- opis del in nalog,
- postopki dela,
- poškodbe pri delu,
- zdravstvene okvare – MDPŠ,
- bolniški dopust oziroma odsotnost,
- delovno okolje.

3.1 Načrtuj – opredelitev nevarnosti

Sledi uporaba tabel za prepoznavanje nevarnosti/tveganj, ki jih razdelimo na:

- mehanske nevarnosti,
- razporeditev delovnih mest,
- električne in elektromagnetne nevarnosti,
- kemične nevarnosti/škodljivosti,
- fizikalne dejavnike (hrup, ultrazvok, mehanske vibracije ...),
- biološke dejavnike (bakterijske, virusne, mikotične, parazitne bolezni),
- ekološke razmere,
- razsvetljave,
- razmerja delavec : delovno mesto,
- psihološke dejavnike,
- organizacije dela.

3.2 Izvedi – oceni tveganje, kdo je izpostavljen

1. korak

Vprašalnik za prepoznavanje nevarnosti na delovnem mestu

Prejmejo ga zaposleni, ki lahko v zvezi z opravljanjem dela podajo svoj pogled na nevarnosti. Pri določitvi tveganj jih upoštevamo.

Vprašanje, ki zahteva konkreten odgovor, povezan s počutjem oziroma zdravjem na delovnem mestu:

Ali imate oziroma menite, da boste imeli zaradi vplivov delovnega mesta kakšne zdravstvene težave? Če da, kakšne in zaradi česa?

Ali menite, da ste z nevarnostmi na svojem delovnem mestu in varnostnimi ukrepi dovolj seznanjeni? Ali bi bilo treba na tem področju kaj spremeniti in kako?

V naslednjem koraku sledi uporaba tabel za prepoznavanje nevarnosti/škodljivosti, ki jih predstavlja delovno mesto oziroma proces dela, ocenitev stopnje tveganja in odločitev o potrebnih ukrepih.

3.3 Odločitev o potrebnih ukrepih

V družbi Paloma smo določili, da je za tveganje, ki je ocenjeno s stopnjo od 3 do 5, potreben ustrezen ukrep oziroma aktivnost, v točki 1 in 2 pa je potreben zgolj nadzor stanja. Iz navedenega je sledilo, da se za tveganja od 3 do 5 postavijo okvirni izvedbeni cilji. Poudarek smo dajali tudi ergonomiji delovnega mesta in preobremenjenosti, predvsem pri delu z bremenami. V nadaljevanju podajamo nekaj primerov ureditve delovnih mest, kjer je prihajalo do preobremenitev pri delu z bremenami.

1. primer

Naloga:

Delavka mora vstaviti zvitek papirja (teže cca 50 kg) za izdelavo

stročnic v odvijalno napravo, tako da ga prikotali do stroja in ga s pomočjo sodelavca dvigne v višino odvijalnega trna – **NEKOČ**.

Rešitev:

Zdaj zvitek prikotali in ga s pomočjo pnevmatske naprave dvigne do odvijalnega trna brez pomoči sodelavca. Na prvi sliki je prikazana dograjena naprava za dviganje zvitka. Ko govorimo o novem stroju, je za to poskrbel že proizvajalec stroja (slika 2).

Slika 1

Slika 2

2. primer

Naloga:

Delavca proizvodnje po končanem navijanju papirja z izvlačilno napravo za navijalni drog izvlečeta kovinski drog in ga pripravita za ponovno navijanje oziroma uporabo (pri tem gre za dviganje 40 kg plastičnih »tulcev«).

Rešitev:

- delo dveh oseb,
- pri praktičnem usposabljanju/preizkusu na delovnem mestu demonstrirajo pravilno dviganje/potiskanje bremen.

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Prva slika prikazuje izvek navijalnega droga, druga slika prikazuje pripravo plastičnega »tulca«, ki se vstavi na navijalni drog; tretja in četrta slika prikazujeta pripravo navijalnega droga, s tem da plastični tulec nameščata, dvigujeta dva delavca.

3. primer

Naloga:

Delavec v pripravi snovi mora preščitniti žico, ki veže papir/celulozo v balo, in to žico odstrani. Do leta 2010 so ti delavci celulozo ročno odmetavali na transportni trak.

Rešitev:

Za razbremenitev delavca pri dvigavanju bremen sodeluje in pomaga delavec na viličarju, ki papir oziroma celulozo potisne na transportni trak.

Na slikah je prikazan delavec, ki preščitne žico in jo prime, sodelavec na viličarju pa potisne papir/celulozo na trak. S takim načinom dela delavca razbremenimo dvigovanja bremen.

4. primer

Naloga:

Delavci papirnega stroja so po navijanju papirja tega z dvigalom odložili na transportni voziček in kovinski drog teže 230 kg ročno s pomagalom zvelkli na voziček. Nato so voziček z zvitek potisnili do mesta, kjer je zvitek papirja lahko prevzel viličarist.

Rešitev:

Izdelava priprave za prijemanje navijalnega droga s hidravlični batom za potiskanje zvitka do mesta prevzema zvitka.

Navedeni primeri so primeri prakse v družbi Paloma, so pa usmerjeni v iskanje tehničnih rešitev v smislu razbremenitve delavca. Gleda na to, da nam nova zakonodaja nalaga izvajanje promocije zdravja na delovnem mestu, pa lahko trdimo, da je to na neki način nalagal prejšnji zakon z obvezo ocene tveganja. Lahko trdimo, da za nas ni to nič novega, je pa res, da morajo biti aktivnosti pravilno načrtovane.

V družbi Paloma smo do zdaj že zagotavljali naslednje:

- zagotavljanje toplega obroka,
- možnost preventivnih meritev holesterola, krvnega sladkorja in tlaka,
- redno izvajanje obdobjih zdra-

Primer rešitve naprave za izvek navijalnega droga

vstvenih pregledov,

- obiski in posvetovanja z osebnimi zdravniki naših delavcev,
- reden nadzor nad kršitvami pitja alkohola na delovnih mestih.

Kako naprej:

- revizija ocene tveganja s poudarkom na zakonskih zahtevah,
- dopolnitev metode za OT (uporabljen obstoječa ZVD),
- določitev prioritarnih delovnih mest,
- smernice za promocijo zdravja – pripravi ministrstvo,
- dogovor s specialistom MDPŠ o izvedbi programa »SVETOVANJE ZA ZDRAVJE« (program organizira in izvede zdravstveni zavod Adolfa Drolca Maribor).

4 Literatura

<http://web.paloma.si/si/>
OHSAS 18001:2007 – Serija za presojo poklicnega zdravja in varnosti.
Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1), uradni list RS, št. 43/2011.